

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para, De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 25.

Sreda 27. marca 1929.

Leto IV.

Politika balkanskih sporazumov.

Zgodovinski sloves je imel Bal-
kan, da, če nikjer drugje na svetu ni
vojne nevarnosti, tedaj je na Balka-
nu, ki je kotel splet in zarot. ni res-
nica je, da je Balkan sam vznemirjal
svet s svojimi spori in konflikti ali pa
je s svojo politiko vpeljal države v
balkanske spore, ki so imele v Ori-
entu svoje interese ali namene.

Tudi po vojni ni bilo izboljšanja
v tem pogledu. Pojavljali so se novi
spori med posameznimi balkanskimi
državami; njih notranja politična ne-
konsolidiranost v tem tudi, da so se
menjavali režimi, smer politike ter
vmešavali gospodarski in politični in-
teresi zunanjih kapitalističnih držav,
ki so se bale za prestiž na Balkanu.
Ta položaj so izrabljale tudi državi-
ce, ki meje na Balkan in one na Bal-
kanu samem.

Sele v novjšem času bi mogli tr-
diti, da je v vprašanju pomirjenja Bal-
kana samega nastopila nova doba.
Za Jugoslavijo so pomembna zlasti
pogajanja z Grčijo in Bolgarijo za
sklenitev prijateljskih pogodb. Z Gr-
čijo je pogodba že sklenjena, z Bol-
garijo se pa vrše pogajanja v Pirotu,
ki so doslej uspela v toliko, da je ba-
za za prijateljske odnose, ustvarje-
na. Eno najspornejših vprašanj je bilo
macedonsko vprašanje. Vsak konflikt
na macedonski meji je tvoril prej
konflikt med obema državama ter
razburjal vso evropsko javnost. Od-

lej se bodo v zmislu pogodbe ti ob-
mejni macedonski spori reševali pred
posebnim razsodiščem, ki ga bodo
določili krajevni organi obmejnih dr-
žav po polovici. S tem se bodo raz-
mere ublažile. K olajšanju sporazuma
z Bolgarijo je tudi mnogo pripomogla
otvoritev mej, ki so bile prej dve leti
zaprte s strani naše države, kar je
gotovo silno netilo sovraštvo med
obema državama.

Tudi v ostalem so se že sklenile
ali pa se še sklenejo meddržavne
pogodbe na Balkanu med posamezni-
mi državami.

Inozemsko časopisje se z zani-
manjem vprašuje, če se v resnici na Bal-
kanu poraja nova doba pomirjenja.
Nezaupljivo gleda torej svet v ta raz-
voj dogodkov, ker bi bil dogodek ve-
lik, če bi se dosedanje razmere bist-
veno izpremenile in pokazale resno
tendenco, da Balkan ne sme biti več
kotel žareče zrvavice, iz katere lah-
ko nastane vsak dan nova vojna.

Pomirjenje je zlasti pomembno
sedaj po vojni, ker je le v mirnem
razvoju mogoč pravi napredek, tem
bolj v miru med balkanskimi narodi,
ki so po svoji mentaliteti in kulturi
tako različni, da potrebujejo za svoj
razvoj v enotnem pravcu daljšo dobo
razvoja.

Upajmo, da Balkan ne bo več
ognjišče novih vojn, ampak Balkan
kulturnega dviga in dela.

Zahteve stanovanjskih najemnikov.

V zadevi zaščite stanovanjskih
najemnikov, ki je spet resno ogrože-
na, so sklicale strokovne organizaci-
je za Slovenijo sestanek delegatov v
Celje. Po daljši debati je bila spreje-
ta soglasno naslednja spomenica:

Sklene se predložiti na odločilnih
mestih v Beogradu dne 27. t. m. po
posebni deputaciji sledeče zahteve v
zadevi stanovanjske zaščite:

I.

Najemnine naj se maksimirajo
prejemkom državnih uslužbencev
prejemo in sicer v starih hišah z u-
poštevanjem tega, da so hiše že
amortizirane, v novih hišah pa z upo-
števanjem realne rentabilnosti.

II.

Zaščita naj traja toliko časa, do-
kler je potreba, najmanj pa 5 let.

III.

Maksimiranje najemnin vseh hiš
in poslovnih prostorov naj izvrše ko-
misije, v katerih so zastopane obči-
na, državna oblast in stanovanjski
najemniki.

IV.

Maksimiranje naj ne presega so-
razmerno predvojnih izdatkov za na-
jemnino.

V.

Zakon o oderuštvi naj se razte-
gne tudi na najemnine v tem smislu,
da je smatrati kot oderuštvo vsako
prekoračenje oblastno določenih na-

jemnin in vsako zahtevo po katerem-
koli drugem prispevku hišnemu last-
niku.

VI.

Komisija, navedena pod točko III,
mora zaseči vsa stanovanja, ki so
nad 2 meseca prazna.

VII.

Za vso državo naj se določi kot
minimalni odpovedni rok 3 mesece,
ne oziraje se na način plačevanja na-
jemnine.

VIII.

Deložacije v zimskem času, to je
od 1. oktobra do 31. marca, naj se
zabranijo.

IX.

Hipotekarna banka in poštna hran-
ilnica naj dovoljujeta stavbenim za-
drugam po običajni nizki obrestni
meri stavbne kredite na najmanj 20-
letno amortizacijsko dobo.

X.

Državna uprava naj zgradi za svo-
je urade in uslužbenke, zlasti za take
stroke, ki morajo pogosto menjati
službeno mesto, stanovanjske hiše.
Pri tem naj se ne pozabi na železni-
čarje, finančno kontrolo in orožni-
štvo ob državni meji.

XI.

Stanovanj se ne sme spreminjati
v poslovne prostore, predno ni na-
jemnikom zagotovljeno drugo stano-
vanje.

Nevednost ali nepoštenost.

Zadnja »Pravica« se jako razburja
nad nami, ker smo pisali, da bo Mus-
solini odslej vladal v Italiji s pomočjo
katoliške cerkve. »Pravica« trdi, da
katoliška cerkev kot taka ne posega
v dnevno politiko, še manj pa, da bi
se borila za določen režim. Zaradi
tega — pravi »Pravica« — je narav-
nost zloba, ako približa »Delavska
Politika«, da bo sedaj vladal Musso-

lini s pomočjo Sv. Stolice. Končno
izreka »Pravica« nad nami hudo ob-
sodbo, da tako tendenciozno in za-
vestno natolcevanje ni vredno delav-
skega lista. — Poglejmo sedaj, ali
smo res obrekovali katoliško cerkev
ali ne. Pri sedanjih fašistovskih »vo-
litvah« v italijanski parlament je bila
dopuščena edinole fašistovska kan-
didatna lista, katere nosilec je Mus-

solini. Najhujši agitatorji za fašistič-
no listo so italijanski katoliški škofje
in nadškofje. — Italijanski listi prina-
šajo izvlečke iz škofijskih pastirskih
listov, v katerih škofje pozivajo du-
hovnike in verne katoličane, da str-
njeno glasujejo za fašistično listo. Ta-
ke pozive prinaša tudi katoliški list
»L'Unità cattolica«, ki ima v svojem
naslovu papežev grb: papeško tiaro
in Petrove ključke.

Tako je nadškof v Parmi, mons.
Conforti, poslal klerikom in katoli-
škim laikom pismo, s katerim jih po-
ziva, da naj kompaktno glasujejo za
fašistično listo. Posebej opozarja vse
župnike svoje škofije, da naj pouče
svoje župljane, kako imajo izvršiti
svojo volilno dolžnost. Nadškof iz
Perugie, Giovanni Battista Rosa, je
poslal župnikom in duhovnikom o-
krožnico (breve circolare), da naj se
sami osebno udeležijo volitev za fa-
šistično listo in naj v tem smislu tudi
uplivajo na vernike. Predsednik ško-
fijske zveze italijanske katoliške ak-
cije iz Perugie je izdal na katoličane
manifest, da naj slušajo besede svo-
jega nadškofa in naj se vsi udeležijo
volitev, da bo zmaga lista, katere
nosilec je Mussolini, ki ga je božja
predvidnost poslala Italiji. »Rasseg-
na Ecclesiastica Lucchese«, urad-
no glasilo nadškofijske kurije v Luc-
ci, objavlja poziv, v katerem pripo-
roča nadškof iz Luce svojim župni-
kom, da naj dajo razumeti svojim fa-
ranom, da se gotovo udeležijo plebi-
scitarnih volitev za fašiste. Škofijski

odbor katoliške akcije v Bresci pozi-
va, sklicujoč se na popolno soglasje s
cerkvenimi avtoritetami, vse kato-
ličane, da izvrše svojo volilno dolž-
nost v znak vzhleznosti predsedniku
vlade Mussoliniju. Manifest zaklju-
čuje z besedami, da bi se vsako vzdr-
žanje od volitev moralo smatrati
za sramotno dezertacijo. Isto so sto-
rili škofje v Pizi, Palermu in Vicenzi.

Naj samo ti zgledj zadostujejo, da
nismo zlobno natolcevali in obreko-
vali katoliške cerkve, da pomaga
Mussoliniju. Resnica je, da katoliška
cerkev oficijelno pomaga Mussoli-
niju, ker je sklenila z njim politično
kupčijo. Med tem pa begajo po Ev-
ropi najboljši italijanski ljudje, ki jih
je prognal fašizem iz Italije, ne samo
socialisti, temveč tudi najboljši lju-
dje italijanske katoliške demokracije.
Kdo je simpatičnejši »Pravici«, ali
prognani don Sturzo ali tisti politični
katoličani, ki proglašajo za sramotnega
dezertarja vsakega katoličana, ki ne
bi volil fašistov? Tudi se »Pravica«
ne bo izmuznila s tem, če bo nad-
škofje iz Parme, Perugie, Luce, Bre-
scie in vse druge italijanske nad-
škofje in škofje proglašala za privat-
nike, za katere katoliška cerkev ne
odgovarja. Če nadškofi in škofi ne
predstavljajo katoliške cerkve, kdo jo
pa potem sploh predstavlja? Never-
jetna nevednost ali pa skrajna pre-
drznost in nepoštenost je torej, če
nam očita »Pravica« zlobo, ker smo
poročali samo resnico, da katoliška
cerkev pomaga Mussoliniju.

Financiranje Svete stolice.

V denarnih zadevah se na nebe-
ško kraljestvo ni mogoče zanesti. Tu-
di najpristranejši obojenci nič ne ko-
ristijo. Dokler je vladala papeška
kurija še samostojno državo, je imela
vsaj pravico posnemati posvetne dr-
žave v njih slabem gospodarstvu. S
trudom in pošteno si je priprosila
la, kakor ona druga italijanska vla-
da, in le zlobna intoluranca se je spo-
dikala nad tem, da so se rimski pa-
peži pustili od žida Rotschilda sa-
nirati.

Pa tudi potem, ko je cerkvena dr-
žava prenehala obstojati in je le še
božje kraljestvo ostalo, ni bil Vati-
kan rešen denarnih skrbi. Ponovno
stabiliziranje papeškega vpliva po
vojni, razširjenje rimske diplomacije,
zahteva precejšnjih sredstev. Petrov
novič je pritekal vedno bolj skrom-
no, razvrednotenje valut se pri milih
darovih najbolj občuti. Še vedno so
pota cerkvenih financ čudovita. Ne-
prestan in od kontrolnih oblasti do-
brodušno prezrta, dotekajo iz kato-
liške Nizozemske cerkvena posojila
v katoliško Nemčijo. Toda v materi
Italiji ima rimska cerkev težavnejše
stališče. Katoliške banke v Italiji, ki
so prej tvorile hrbtenico Vatikana,
so druga za drugo doživele polom.
Največja med njimi, »Banca di Ro-
ma«, je že pred več leti, v času, ko

Mussolini še ni imel zveze s papežem,
iskala zaščite pri fašistih in jo tudi
našla. Sedaj pa je tudi že ducat kato-
liških provincijalnih bank tako da-
leč, da jih zamore samo še italijanska
država rešiti. Zopet je fašizem z
veliko gesto posegel v žepe davko-
plačevalcev in ponudil klerikalnim
bankam svojo pomoč.

Po pravici se je to rešilno akcijo
smatralo kot nov korak na poti spo-
razuma med fašizmom in kurijo. O
nadaljnih dogovorih za priznanje pa-
peževe suverenosti na vatikanskih
tleh so poročila zadnji čas zopet ne-
kam potihnili. Neglede na razne po-
litične težkoče bi bilo zopetno pri-
znanje cerkvene države, četudi v naj-
manjšem obsegu, zelo draga finančna
zadeva, kajti Italiji se gotovo ne bo
nudilo, tistih 52 milijonov dolarjev
— 1 milijardo lir — kuriji izplačati,
ki jih je papež od leta 1870 sem za-
hteval. (Medtem so se pa tudi za to
zglivali in med slavnost, zvonjenjem
in zahvalni Te deum po italijanskih
cerkvah bodo italijanski davkoplače-
valci zopet inštaliranje papeža za po-
svetnega vladarja morali drago pla-
čati. Op. prev.)

Da razširi svojo posvetno državo,
je papež Pij XI. medtem že pokupil
vsa posestva na gričih okrog sv. Pe-
tra, kjer naj bi nastala pozneje vati-
kanska poslaniška četrt. Denar za to
akcijo, dva milijona dolarjev, si je že
pred časom izposodil od J. P. Mor-
gana. In če bo šlo vse po sreči, bo ta
pravnik razboritega anglikanskega
pridigarja še enkrat lahko potoval v
Rim, da bo za šest procentov obresti
in en procent amortizacije lahko cer-
kveno državo inštaliral. (In res, je že
v Evropi; iz Pariza v Rim ni več da-
leč. Op. prev.) Samo škoda, da on
kot ameriški državljani ne more
kakor pokojni Karl Rotschild spre-
jeti iz papeževih rok Odrešenikovega
reda v zahvalo.

MAJSKI SPIS

izide letos na 48 straneh s pe-
stro, zanimivo vsebino in z le-
pimi slikami. Stal bo samo
5 Din. Razprodajalci imajo po
1 Din popusta. Naročite ga
najkasneje do 1. aprila, ker
ga moramo dati potem takoj
v tisk! Izšel bo že sredi aprila.
Vsakdo naj si naroči Majski
spis!

Kaj bo s poroto?

(Delavci, direktni davki in porotniki.)

S 1. januarjem 1930 stopi v veljavo novi kazenski zakon in kazensko-pravni red, ki ne pozna več porotnih sodišč ter bi radi tega morala soditi tudi najtežje zločince sodišča. V vseh državah je na dnevnem redu boj za porotna sodišča in zlasti za njih reorganizacijo. Pravkar je na dnevnem redu to vprašanje v avstrijski in čehoslovaški republiki, kjer smatrajo povsod porote za važne pridobitve demokracije.

Tudi pri nas se vprašanje porot menda ni končno veljavno rešeno. Nedavno je objavila beograjska »Politika« razgovor svojega urednika z univerzitetnim profesorjem dr. Živanovićem, ki je odločilno sodeloval v komisiji za novi kazenski zakon. Ta je izjavil uredniku »Politike«, da je bilo vprašanje porote v komisiji zelo sporno. On sam je zastopal stališče, da je porota potrebna iz večih razlogov, zlasti iz pravnopedaških ozirrov. Dr. Živanović je izjavil, da je dobila radi tega bivša komisija za izdelavo kazenske zakonodaje nalogo, da pripravi načrt zakona o poroti.

Mi bi pri tej priliki omenili sledečo važno okolnost in opozorili na njo

velikega župana, kot tudi predsedstvo višjega deželnega sodišča: V imenik porotnikov so prišli doslej samo posestniki in trgovci, ki plačujejo predpisano višino direktnega davka. Zadnji čas pa se prakticira pri izstavitvi potrdil o siromaštvu v svrhu oprostitve plačila taks praksa, da ne smejo teh potrdil dobiti tudi oni delavci, ki plačujejo vsaj 10 Din uslužbenskega davka, češ, da je tudi ta davek direkten. Po istem principu bi morali radi tega priti v seznam porotnikov tudi delavci, ker ne gre, da bi se jim samo odvzemale pravice temeljem plačevanja direktnih davkov, ne pa tudi dajale važne državljanske pravice, ki jih imajo drugi državljani iz naslova plačevanja iste višine direktnega davka.

Za pravično reševanje marsikaterega porotnega slučaja bi bilo desetokrat silno koristno, če bi sedel v klopih porotnikov tudi delavec, ki pozna iz lastne izkušnje trpljenje najnižjih slojev. Četudi gre doba porot h koncu, se nam ne zdi prav, da bi baš sodišče ne upoštevalo zakonov v vsakem slučaju in če tudi bi imeli samo eno poroto pred seboj.

Njihov plebiscit . . .

Fašizem venomer zatrjuje, da so bile demokratske metode vladanja in svobodnega političnega tekmovanja za Italijo in njen napredek usodne. Vzlic temu pa menda čuti, da je to, kar je fašizem postavil kot direktno nasprotje demokracije, še vse drugače usodno za Italijo — pa skuša zato opravičiti svoje delo in svoje vladanje s pomočjo demokratskih metod izražanja ljudske volje. Da vsaj preslepi svet — zlasti ameriški kapitalistični svet, na katerega finančno, čeprav drago plačano podporo še vedno računa —, je odredil za prošlo nedeljo neki ljudski plebiscit, ki je seveda izpadel tako, kakor morajo izpasti plebisciti, ki niso plebisciti. Najprej je določil kandidatno listo — samo eno, samo fašistovsko —, nato je izjavil, da tistih 400 njegovih kandidatov mora biti izvoljenih s 100% večino, če ne . . . Če ne, bo joj za tiste, ki bodo glasovali proti. Da pa ne bo v nobenem slučaju nobenih presenečenj, so uredili glasovanje tako, da je bilo lahko takoj in na licu mesta kontrolirati, kdo je glasoval proti. Glasovnice so se vtikale v transparentni kuvert, skozi katerega se je lahko videlo, ali je dal volilec v njega pritrđilno glasovnico, ki je bila natisnjena v kričečih barvah italijanske trobojnice. Tako so lahko neubogljivega volilca takoj spoznali in eventualno ž njim takoj obračunali.

Fašizem venomer zatrjuje, da so bile demokratske metode vladanja in svobodnega političnega tekmovanja za Italijo in njen napredek usodne. Vzlic temu pa menda čuti, da je to, kar je fašizem postavil kot direktno nasprotje demokracije, še vse drugače usodno za Italijo — pa skuša zato opravičiti svoje delo in svoje vladanje s pomočjo demokratskih metod izražanja ljudske volje. Da vsaj preslepi svet — zlasti ameriški kapitalistični svet, na katerega finančno, čeprav drago plačano podporo še vedno računa —, je odredil za prošlo nedeljo neki ljudski plebiscit, ki je seveda izpadel tako, kakor morajo izpasti plebisciti, ki niso plebisciti. Najprej je določil kandidatno listo — samo eno, samo fašistovsko —, nato je izjavil, da tistih 400 njegovih kandidatov mora biti izvoljenih s 100% večino, če ne . . . Če ne, bo joj za tiste, ki bodo glasovali proti. Da pa ne bo v nobenem slučaju nobenih presenečenj, so uredili glasovanje tako, da je bilo lahko takoj in na licu mesta kontrolirati, kdo je glasoval proti. Glasovnice so se vtikale v transparentni kuvert, skozi katerega se je lahko videlo, ali je dal volilec v njega pritrđilno glasovnico, ki je bila natisnjena v kričečih barvah italijanske trobojnice. Tako so lahko neubogljivega volilca takoj spoznali in eventualno ž njim takoj obračunali.

Živel plebiscit! . . . Normalno misleči svet si pa bo povsem tem vprašal, čemu te volitve, čemu ta plebiscit, ki ni bil noben plebiscit, kajti če bi smel italijanski narod svobodno glasovati, bi te volitve vse drugače izpadle.

Eh, to je tistofašizem bi rad vladal. Zato je pa treba denarja. Denarja pa v Italiji ni. Italijansko gospodarstvo je vsled politike zadnjih let, ki tlači in davi sleherno svobodno inicijativo, skozi v krizi. Treba posojil, v tujini vedno več posojil. Posojila se pa dobe v Ameriki, eventualno v Angliji. Te države pa gledajo s skepto na italijanske prilike. Zato tak plebiscit, ki naj dokaže, da je italijanski narod ves za fašizem. Toda, ali naj prodirljivi in trezni ameriški kapitalisti verjamejo v tak »plebiscit«?

Ne! Ali tisti, ki vozijo italijansko politiko, mislijo, da bo to vendar nekaj pomagalo.

Motijo se. Svet predobro ve, kako stvari v resnici stojijo.

Lepa Dalmatinka

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Naročajte in širite „Del. Politiko“.

LEO SILA:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš.

97

»Ne verjamem. Zapadel sem spet samooskrnjevanju. Mileno bo vzel Kotnik. Zadnjič mi je grozil . . . Poslilil ga je kašelj, da je pljunil. Franček je videl krvavo, temno liso v pljunku . . . Ta ne bo živel dolgo, si je dejal, če tudi ni mogel verjeti, da bi bila radi krvave pege že smrt blizu. Mirko se mu je sicer sam včasih potožil radi zdravja, toda kdo bo mislil na smrt . . . Zato nista niti Franček, niti Leo nikdar prav verjela v njegovo bolezen . . . Iz stopnic so odmevali koraki.

»Leo prihaja. Nič mu ne pravi. Ne maram, da bi vedel za moj poraz.« Mirko si je posušil oči. V sobi se je stemnilo. Ko sta se z Leonom pozdravila in je Franček hotel prižgati luč, sta odklonila oba. »Lepše je pogovarjati se v temi,« je dejal Leo in sedel v naslonjač. Franček si je z materno podporo in z instrukcijami dovolil malo razkošje. Soba ni bila draga, a precej udobna. Vhod je bil prost, naravnost iz stopnišča. Oprema je bila sicer stara, a za nerazvajenega Frančka prijetna in primerna za shajanja. V kotu je domoval star klavir. Kadar sta bila z Mirkom dobre volje, sta igrala in pela. Z Leonom se nista prav razumela. Nekoliko radi njegove preteklosti, nekoliko radi sedanje zagriženosti in brezobzirnosti. Mirko je bil ves čustven, po večini tih, žalosten. Franček pa, kakor je naneslo. Otrok trenutkov. Zadnje čase je pohajkoval, zanemarjal šolo in celo pil je. Tega ni skrival niti pred Leonom, ki je postal strasten abstinent.

»Kako pa je bilo predvčerajšnjim, Franček? Slišal sem, da ste pili, potem pa ste baje šli nad Klinca.«

»Kdo je to povedal?«

»Nerodni Andrija. Danes. Sicer bi ne vedel, ker tebe že dva dni ni v šolo. To ste lumpi . . .« se je nasmehnil Leo.

»Pa je bilo res za smeh.«

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Mirko. V mestu so bile preteklo nedeljo občinske volitve, pri katerih so odnesli zmago združeni klerikalci in še nedavno rojeni radikali. Med drugimi je kandidiral tudi ravnatelj dr. Novak. On sicer ni bil izvoljen, ker je bil še kot novinec preveč zadaj, pač pa dr. Baznik.

»Drugi dan zvečer po volitvah smo tudi mi hoteli proslaviti volilno zmago. Toni nas je zbral. Klatili smo se ves večer po mestu od kavarne do kavarne, pa nobena ni bila svobodna. V vsaki je bila kaka višja oseba, ki bi nam drugi dan citirala disciplinarni red. Končno smo se odločili, da smuknemo preko dvorišča v kavarno »Evropa«. Tonija smo poslali naprej, da pregleda teren in vpraša kavarnarja, če nas spusti v igralnico. Ob desetih je bilo in igralnica je bila že prazna. Toni je ves čas dražil Andrijo zaradi dr. Klinca. Andrija, neroden in preveč zgovoren, kot po navadi, nam končno iznese svojo jezo, ki jo kuha že več dni. Pravi, da dr. Klinc zahaja k njim, da v hiši nekaj šušljajo, da hodi k njegovi materi. Res je, da mnogo zahaja zadnje čase v njihovo hišo, odkar so se preselili v to ulico. »Saj nima daleč od semenišča,« pravi. »Danes je bil na večerji. Jaz sem takoj izginil, ker me je jezilo, zakaj hodi k nam žret. Oče

pa vedno toži, kako majhna je njegova učiteljska pokojnina . . .« S Klincem se poznajo že od takrat, ko je bil kaplan v isti fari, kjer Andrijin oče učitelj. Andrija je celo znal povedati, da sta bila baje oba zaljubljena v njegovo mater. Krohotali smo se mu, ko nam je tako razlagal svoje družinske skrbi. Toni pa ga je ščuval in mu nalival vino iz litra, ki ga je moral Andrija plačati sam. Kaj, pravi Toni, če bi se maščevali nad njim? Počakali bi ga ponoči in obdelali z gnili jajci . . . O, kako se je vinjeni Andrija režal! Tedaj pa smo začuli močan krohot in ropot iz kavarne. Spnemo se na stole in zagledamo zbrano gručo pijanih ljudi. Med njimi profesorja Kaučiča in Moravca. Prvi trenutek smo se ustrašili, ker smo se bali, da nas opazijo. Toni pa je ugasnil luč. Postavili smo se v temo in škilili skozi steklena vrata v kavarno. Pred nami se je odigral dogodek svetovnega pomena. Demokrat Kaučič, notorični Orjunaš in plešasti pijanec, klerikalec Moravec, sta se skregala zaradi politike. Kaučič je očital Moravcu izdajstvo, ker zahtevajo klerikalci avtonomijo za Slovenijo in tako ovirajo razvoj jugoslovanstva. Moravec spet je predbacival temu, da je plačanec Pribičevićeve bande . . . Pijana sta bila oba. Oba sta zadnje volitve proslavljala z vinom. Eden v zmago-slavju, drugi v porazu. Žalila sta drug drugega; beseda je dala besedo in uživajoča družba jo je nahujkala na dvoboj. Slekla sta suknje in pričel se je politični boks. Tolkla sta na vse strani, jezna kot tigrin v pijana tudi. Moravec je sunil Kaučiča v oko, Kaučič pa Moravcu v nos. Prvi je dobil črno bulo, temu se je vili kri in dvoboj se je v zadovoljstvo publike končal.

Dnevne novice.

Urednik Toni Šlegel v Zagrebu je bil dne 22. tm. zvečer po osmi uri pred svojim stanovanjem zavrtno ustreljen, ko se je vračal iz tiskarne domov. Šlegel je bil predsednik tiskovne družbe Jugoštampe in pristaš sedanjega saniranja političnih razmer v državi. Atentatorja sta pobegnila. Za izsleditev atentatorjev je policija razpisala 200.000 Din nagrade. — Kdo sta atentatorja in iz kakšnega motiva je bil napravljen atentat, še ni ugotovljeno.

Iz ljubljanskega občinskega sveta. V petek je imel ljubljanski občinski svet svojo redno sejo. Proračunska debata ni prišla na dnevni red, pač pa se je razpravljalo o samostojnih predlogih ss. St. Likarja in L. Miklošiča glede podaljšanja zaščite stanovanjskih najemnikov. V živahni debati je bilo še vedno nekaj občinskih odborikov, ki so se izrekli za ukinjenje stanovanjske zaščite, kljub vsem resnim statističnim dokazom, da je zaščita še potrebna. Resolucija ss. St. Likarja in L. Miklošiča je bila končno sprejeta z 31 glasovi; proti ji je bilo le 15. Predlog s. Uratnika glede obdavčenja prirastka na vrednosti hišne posesti je župan po razpravi odkazal odseku. Nato se je vršila tajna seja.

Ecclesia militans. Predvsem opozarjamo na današnji članek »Nevednost ali nepoštenost«, v katerem dokazujemo, da katoliška cerkvena organizacija v Italiji res namerava po svojih predstavnikih podpirati in pri fašistovskih parlamentarnih »volitvah« tudi dejansko podpira fašizem, s katerim je sklenila politični in konkordatni sporazum. V svojem članku od danes teden smo trdili, da sporazum, kakoršen je bil sklenjen hoteli ali nehoti, vede oba paktanta v politično odvisnost, kar more suverenosti cerkve kot verskemu faktorju škodovati. S tem smo zagovarjali absolutno svobodo tudi za verske cerkve, ker pravimo, da je v razvoju mogoč napredek le v popolni svobodi. Krščanska socijalna »Pravica« se je zaradi tega razburila in pravi, da so naše trditve zlobne. Kakor je pa razvidno iz dejstev, ki so navedena v današnjem članku, smo imeli prav, da si o stališču klera v Italiji slovenski takozvani »katoliški« listi ničesar ne poročajo, čeprav ga svetovno časopisje na široko komentira. Iz tega sledi, da to slovensko časopisje dogodke nalašč zamučuje slovenski javnosti, ker mu ne pašejo v politično kramo in jih hoče narodu prikriti. Smatramo torej, da je bila naša dolžnost, da javnost opozorimo na razvoj dogodkov, na dejstva, ker zdravo in iskreno javno delovanje absolutno zahteva, da ga javnost tudi pozna, ker drugače duhovno ne more sodelovati. Varali pa mi javnosti ne bomo, ker bi bilo to vobče nečastno, tembolj pa, ker vedno naglašamo, da smo kulturno in politično zrel narod. Stališče, ki ga zavzema »Pravica« v tem vprašanju, je liberalno, torej ne katoliško. Mi pa smo za popolno svobodo in tudi proti vsakršnim privilegijem ali izjemnim predpisom glede na razna verska izpovedanja in njih cerkve.

Spopad med delavci in Heimwehrovc v Grazu. V Graz so sklicali Heimwehrovc iz cele Štajerske velik zborovalni dan in so pri tej priliki po svoji navadi izzivali delavstvo, ki si tega ni pustilo dopasti. Vneli so se ljuti spopadi v Grazu in popoldne v Andritz. Rezultat: ena gostilna razbita in veliko ranjenecov.

Protestni štrajki v Indiji. Angleška vlada v Indiji pripisuje razburjenje izžemanega prebivalstva in zadnje nemire hujšanju delavskih voditeljev in komunistični propagandi. V Kalkuti in Bombaju je policija izvršila nebroj hišnih preiskav in aretacij uglednejših delavcev, med njimi člana mestnega sveta Narimana. V prostorih delavskega sindikata in organizacije indijske omladine je policija vse prebrskala in arhive zaplenila. V odgovor nato je razburjeno delavstvo v Kalkuti zapustilo šest največjih predelnic in napovedalo štrajk z 20.000 delavci.

Calles zmaguje na celi črti. Mehikiški vstaši so bili pregnani iz utrjenega Torreona in so se umaknili proti severu k mestecu Jimenez. Vlade četne jih zasledujejo. Medsebojna raz-

računavanja so zelo kruta in krvava. Vstaši ne prizanešajo nobenemu vojaku, če ga vjamejo, istotako ne vladne čete vstašem.

Volitve na Angleškem so zaenkrat določene na 30. maja. Na londonski borzi se vrše živahne stave, koliko mandatov dobe posamezne stranke. Značilno je, da ima delavska stranka od dne do dne bolj trdne in ugodnejše izglede. Splošno se ji prisoja, da bo izšla z 260 do 270 poslanci kot najmočnejša stranka iz volilnega boja; torej bi dobila najmanj 100 do 120 mandatov več, kot jih ima sedaj. Kolikor pridobi delavska stranka, toliko bodo izgubili sedaj vladajoči konservativci, katerim prisojajo največ 240 mandatov. Liberalci bi porasli za kakih 50 in bi dobili do 90 mandatov. Koalicija med delavsko stranko in liberalci bi lahko sestavila sigurno vlado. Zadnje dni so se v več okrajih vršile nadomestne volitve, pri katerih je delavska stranka napredovala za 50 odstotkov, konservativci pa so hudo nazadovali. Delavska stranka se bo udeležila volitev v vseh okrajih z nad 600 kandidati. Na njeni listi kandidira tudi znani romanopisec Edgar Wallace.

Zvišanje bolniško - zavarovalnih prispevkov v Čehoslovaški. V večini čehoslovaških bolniških okrožnih blagajn, ki so povodom zadnje epidemije hripe izkazale precejšen primanjkljaj, je ministrstvo za socialno skrbstvo po sporazumu tozadevnih činiteljev odredilo zvišanje prispevkov od 4,3 do 6,5 odstotka.

Radi topitve snega narasle reke, ki so ponekod napravile že veliko škodo, so začele zopet povsod padati in se večje nevarnosti ni več bati.

Led, ki je plaval po Savi proti še zamrznjeni Donavi, je pri Beogradu poškodoval veliko število manjših parnikov in vlačilcev. Avstrijski parnik »Zemun« je bil prerezan na dvoje.

Dr. Dragotin Lončar je postal zopet prosvetni šef za Slovenijo.

Na Danskem so imeli občinske volitve, pri katerih so socialisti zopet lepo napredovali. Pridobili so 50 novih mandatov. V glavnem mestu Kodaњу so pomnožili svojo dosedanje večino s štirimi novimi mandati in jih imajo sedaj 35 napram 20 meščanskim. Ojačenje socialistične stranke pri komunalnih volitvah bo seveda imelo odmeva tudi na parlamentarnem polju. Socialisti so že bili na vladi in najbrž ni več daleč čas, ko jo bodo zopet prevzeli, seveda močnejši kot so bili prej.

Mussolini in Francija istega mnenja. V francoski zbornici se že dalje časa tepe za sprejem zakona o zopetni pripustitvi katoliških kongregacij, ki daljšo dobo v Franciji niso bile dovoljene. In s čim utemeljuje svoj predlog? Predvsem je treba vedeti, da je imela Francija dolgo dobo let protektorat nad katoliškimi misijoni. Odkar je bila Francija v sporu s katoliško cerkvijo, je cerkev iskala novih zvez, da dobi novega političnega potentata, ki bi pospeševal nje interese. Tako zvezo je dobila cerkev s svojo pogodbo z Italijo. Mussolini je vendar jasno povedal, da bodo katoliški misijoni nesli sloves Italije v svet, oziroma poživili sloves nekdanjega rimskega imperija. In v francoski zbornici utemeljuje prav na enak način pripust kongregacij, češ, da bi misijoni na cenejši način širili francosko kulturo in propagando kakor more to delati država sama. Seveda Francija sedaj lahko sklepa kar hoče, ker verovatno ni, da bi zopet dobila zaupanje rimske cerkve. To so zopet dejstva. Značilno v obeh primerih je pa, da si hočeta pridobiti naklonjenost katoliške cerkve tako Italija kakor Francija, da z njeno pomočjo zasledujeta svoje — imperijalistične namene. To ni stari liberalizem proti cerkvi, to so dejstva, ki dokazujejo, za kaj gre; to so besede, ki so jih govorili državnik.

Maršal Foch, znani francoski zmagovalac iz svetovne vojne je umrl. Francoska vlada je priredila velike pogrebne svečanosti; mrtvaški oder so mu napravili pod slavolokom »Arc de triumph«. Tudi naša vlada je poslala vojaško delegacijo na pogreb. Ni bil še ta pokopan, je umrl že drugi francoski general, znani general Serrail. Izmed francoskih zmagovalcev živi še general Franche de Esperey in par drugih. A kmalu bodo drug za drugim šli s tega sveta za onimi milijoni, ki so pod njihovim vodstvom izgubili mlada življenja.

„Moj mož
sme kaditi,“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

Ordinirati je začel

v Gosposki ulici 23 v Mariboru v hiši Spodnje štajerske posojilnice, zdravnik med. univ.

dr. Alfonz Wankmüller.

Ordinacije ob delavnikih od 7.—8. ure predpoldne in od 5.—6. ure popoldne. — Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. ure.

Fašizem v Čehoslovaški je doživel popoln polom. Ravno te dni se vrši v Pragi senzacionalen proces proti vodji fašistov, bivšemu generalu Gajdi, ki si je ob ruski revoluciji pridobil dvomljivo slavo kot poveljnik čeških legionarjev v boju proti boljševikom. Gajda in njegovi pajdaši so poleg drugih čednih stvari obtoženi sodelovanja, ko so fašisti lansko leto s silo odvzeli državnemu pravniku akte, ki so bili zanje obtežilni, iz njegove zasebne vile v Sázávi. Med razpravo se razkriva vsa gniloba in zadržljiva atmosfera, ki je vladala v tej organizaciji. Kakor vse kaže, bo državno pravdnitvo dobilo pri teh razpravah dovolj gradiva za novo obtožbo veleizdaje.

Riziko dela: 500 rudarjev zasutih. V nekem ameriškem premogovniku je nastala eksplozija plinov, radi katere se je »šaht« zasul, ravno ko se je nastala eksplozija plinov, radi katere je bilo s tem 500 rudarjev zasutih. Rešila dela gredo le potasi naprej. Nekaj so jih že izvlekli, a večinoma mrtvih. Dva, ki sta bila še pri življenju, sta izdihnila, ko so ju prinesli na

sveži zrak. Dogajajo se pretresljivi prizori. Delavstvo dolži premogokopno družbo, da je ona z malomarnostjo in pohlepom za čim večjim dobičkom zakrivila grozno nesrečo. Kdor se hoče poučiti o strašnih razmerah v ameriških premogokopih, naj čita Upton Sinclairjev roman »Car premog«. — Tudi na Poljskem v premogokopu Myslovice se je zgodila te dni velika nesreča. Udrli se je strop in pokopal pod seboj pet rudarjev. Trije so bili takoj mrtvi, dva pa bosta težko preživela poškodbe.

Poslabšanje položaja v Indiji. Državni podtajnik za Indijo je izjavil londonskemu parlamentu, da so krvavi nemiri v Indiji krivi inozemski komunistični agitatorji. (Prav tako, kakor pravi Primo de Rivera. Angleški izžemalci ubogih Indijcev so seveda nedolžni.)

Marlbor.

Spremembe na tukajšnjem sodišču. Z večerajšnjim dnem je postal dr. Peitler zopet predstavnik okrajnega sodišča. Na njegovo dosedanje mesto pride dr. Kočar kot konkurzni sodnik. Dosedanji predstavnik okrajnega sodišča Pečnik je imenovan za sodnika poedinca na okrožnem sodišču. Okrajni sodnik g. Kramer je imenovan za sodnika na nespornem oddelku pri okraj. sodišču. Premesčena sta tudi dva preiskovalna sodnika. In sicer postane g. Juhart civ. sodnik okraj. sodišča, g. Štukelj (olimpijec) pa kazenski sodnik. Na njiju mesto prideta nova preiskovalna sodnika gg. dr. Travner in Lenart. Te spremembe so povzročile večeraj na sodišču obilo debate.

Dr. Juvan se je peljal bojda iskat posojila v Beograd. Kdaj se vrne, se ne ve! Podžupan dr. Lipold je pa v Cirkvenici in tako manjkata že dva člana mestnega sveta, ki bi moral imeti danes sejo.

Letna članarina za „Can-karjevo družbo“ znaša 20 Din. Za to dobiš jeseni štiri lepe knjige. —

Odcite se kajenju, ker dim kvari zavese. Le če vzamete za pranje Schichtov »RADION«, lahko kadite brez skrbi.

Kultura.

Talpa:

Miroslav Krleža, V agoniji.

Miroslav Krleža si je znal ustvariti v hrvatski književnosti zvane ime. V prvih povojnih letih ga je prevzel vsega sijaj revolucijonarnih idej in takrat je pisal revolucionarno-marksistične drame (»Galicija«, »Golgota«), od tod pa je prešel v buržoazno dramo, s čimer si je pridobil aplavz meščanstva. Na oder je začel postavljati salone in tipe povojnega »agrarerskega« življenja. V »Agoniji« nam na reporterski način slika oni povojni Zagreb, ki se ni znal vživeti v nove razmere in zato propada; to je agonija stebrov bivšega režima, ki so z njim vred skrahirali. Bivši konjeniški častnik Lenbach je tak skrahiran tip, ki živi še povsem v miselnosti k. u. k. častniškega zbora. Zagreb nove generacije je vtelesen v odvjetniku Krleževu, blazirancu brez lestnega notranjega življenja, živečem samo v zunanjostih, v formi. Centralna figura je baronica Lenbach, ki je napravila vsaj del kompromis z novo dobo. Povdarek leži na njeni notranjosti, njeni ženskosti. Prisiljena je živeti ob Lenbachu, ki ga sovraži, utehe pa ne najde niti pri Krleževu. Blaziranost triumfira... Tudi s to dramo je Krleža pokazal, da je umetniška sila prvega reda.

V igri, ki je sprico neznatnega dejanja, prepletenega s psihologiziranjem, zelo težka, so nastopili vsi umetniki, kolikor jih premore naš teater: Skrbineš (Lenbach), Rakuša (dr. Krížovec) in Laura (Kraljeva). Igra je bila v obeh dejanjih dobra, dosegla pa je višek v subtilnem drugem dejanju, kjer je bil kontakt med odrom in publiko popoln. Posebej je treba poudariti izborni Rakušev masko in njegove izbrane kretanje. Kraljeva ni bila dobra to pot samo v igri, marveč tudi v maski, kar se ji je doslej le redno posrečilo. Tudi Starčevi (Madeline Petrovna) se je to pot vloga prilegala.

Talpa:

Nova literatura.

Izšel je 4. zvezek te dobro urejevalne, moderne revije. Številka je posvečena Ame-

riki in njeni književnosti. Med drugim prinaša ocene književnih del čitačemu proletariatu že dobro znanih pisateljev: Upton Sinclairja, Lewisa Sinclairja, Theodorja Dreiserja in Jacka Londona. Med znanstvenimi esei so priobčeni posamezni odstavki iz del naštetih pisateljev, poleg tega pa tudi prevod svetovno znane pesmi Michaela Golda »Čudni pogreb u Brodbecku«. V kulturnem pregledu so notice o ameriškem življenju (linč, prodana žurnalistika, črnici), ki nam nudijo globok vpogled v bistvo ameriškega življenja: njene laždemokracije in puritanske hinavščine. Številko krasi mnoge slike iz Amerike od priznanih umetnikov (Luis Lozowick, H. Ross). — Revijo toplo priporočamo. (Naroča se: Beograd, Cara Uroša 15. Naročnina: 60 Din). — Talpa.

Čulkovski:

Kako se naredè take pesmi?

Kako se naredè take pesmi? Hodi prijatelj skozi življenje z odprtimi vedno očmi, skušaj umevati vsako stremenje, zmerno presoja strasti. Vedno imej sočutno srce in svojo sebičnost zatiraj, ljubezen do brata ti naj bo nad vse, stremuše obsojaj, preziraj. Za vtise svoje izbiraj besede, ki sicer ne prijajo hinavcem; za to seve ne boš imel polne skleda in malokdaj kaj pod palcem. A bodi uverjen, da več kakor hvala elitnih kulturonošcev, prijateljska, žuljava dlan ti bo dala, rudarjev, kovačev in koscev. Ko vtisom si dal primerni izraz, jih zveži v stavke in verze, in nič ne maraj, če ti manjka okras, ki ga uče univerze. Vse skupaj pa lepo v ritem ovij in če hočeš, zabeli še z rimo; naj srce iz vsake ti črke gori, navdušenje naj ne gre mimo. Torej, srce čuteče, odprte oči, na polju in med kolesami. Kjer plamen ljubezni, pravice plamti, tam se naredè take pesmi!

Vsaka delavska družina mora biti včlanjena v »CANKARJEVI družbi«!

»Viničarski tabor« iz Št. Petra pred sodiščem

Pri okrajnem sodišču v Mariboru je pretekli teden končala po ponovnem prelašanju zanimiva tožba radi žaljenja časti viničarskih krogov, ki se je vlekla že od septembra lanskega leta. Porodila se je ta tožba v času, ko so se celo viničarji okrog Maribora začeli gibati v svojih strokovnih organizacijah, da si izboljšajo svoj bedni položaj. V Počehovi v Lajtersbergu pri Mariboru se je ustanovila najprej duhovniška »Zveza viničarjev«. Ker pa so viničarji kmalu uvideli, da jim v tistem taboru ne bodo prinesli boljših časov, so zapustili zvezo in celi odbor s člani vred je pristopil k naši »Strokovni organizaciji viničarjev«. To pa nasprotnikom, ki so imeli v oblastni skupščini celo svojega viničarskega poslanca g. Rozmana, ni šlo v račune in so zato na svojem »viničarskem taboru« pri Št. Petru sredi avgusta silovito napadali pripadnike naše organizacije viničarjev. K nasprotnikom je prešel samo prejšnji predsednik »Zveze viničarjev«, Jožef Šešerko, ki je obiskal tudi tabor v Št. Petru.

Iz Št. Petra se je vračal Šešerko tako bojevit, da je na potu domov, ko je v Počehovi srečal predsednika viničarjev, Ivana Ulbla, tega strahovito ozmerjal in mu očital, da je ukradel denar organizacije. Ivan Ulbl je vložil radi tega po odvetniku dr. Reismanu proti Šešerku tožbo radi žaljenja časti, da mu pri sodišču nudi priliko dokaza resnice. Šešerka pa je zagovarjal bivši oblastni odbornik dr. Veble, ki je imel že parkrat nesrečo s svojimi tožbami proti našemu uredniku. Pred sodiščem Šešerko ni bil več tako korajžen, ampak je enostavno tajil, da bi bil tako govoril. Navedel je celo vrsto prič, ki bi naj dokazale njegovo nedolžnost. Pa tudi Ulbl se ni dal ustrašiti in je privedel k sodišču toliko novih prič, da

je bila končno Šešerkova krivda nedvomno dokazana. Po petih razpravah je bil končno Šešerko obsojen radi žaljenja Ivana Ulbla na 500 Din kazni, oziroma 10 dni zapora in na plačilo stroškov. Za vse to se ima seveda zahvaliti voditeljem iz Št. Petra, ki mu naj tudi plačajo kazen in stroške.

Trbovlje.

Dopisnik »Slovenca« se je v tokovi številki tudi obregnil čez reklamo, ki jo dela »Svoboda« pri predavanjih. K temu mu moramo povedati na uho, da je pred vsem platno in dvorana naša, katera je tudi za predavanje brezplačna in si ne bomo pustili kratiti od nikogar, da ne bi v njej in na našem platnu delali reklamo za naša podjetja. To si naj vsi zapomnijo, katerim naša reklama na platnu ne ugaja.

Naznanilo. Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da bom avtopodjetje Arzenšek nadaljevala in se vsem priporočam. Želje ali pritožbe glede prometa se naj sporočijo podjetju.

Trbovlje, dne 20. marca 1929.

Ema Arzenšek, vdova.

Zahvala. Spodaj podpisani se najlepše zahvaljujem trg. zadrugi »Delavski dom« v Trbovljah za podporo od 300 Din, katero mi je nakazala ob času moje bolezni. — Delavci, zavedajte se; pristopajte in kupujte vse in samo v »Delavskem domu«.

Urbanija Fram, Trbovlje I, Loke 280.

Če hočeš dobiti lepe knjige in poceni, postani član »CANKARJEVE družbe«!

Eksportna hiša „LUNA“

Najcenejši nakup galanterije, vezene, otročjih igračk ter pletenine dom. izdelka:

otročje nogavice od Din 5— naprej	
damske " " " 7— "	
moške nog. (sokni) " " 6— "	
vezene " " 1— "	
čipke " " 1— "	

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame in gospode, opreme za novorojenčke lastnega izdelka — Nadalje nudim: kravate, samovozne, svilene trake, gumbe, sploh vse potrebščine za šivilje in krojače po brezkonk. cenah.

Krasne novosti damskih pomladanskih klobukov priporoča modistinja

M. JAHN

MARIBOR

STOLNA ULICA ŠT. 2

Popravila se izvršujejo hitro in točno

Naročajte in širite »Del. Politiko«!

Dokler traja zaloga se dobi sukno do **20 Din** naprej pri **J. TRPIN, Maribor.**

Klobuke

perilo, ovratnice, čevlje, moške in ženske nogavice, dežnike, palice itd. **Moške obleke** a Din 290, 300, 360, 450 itd. **Obleke za dečke** a Din 90, 120 itd. Vse to kupite najboljše in najcenejše pri **tvrdki**

JAKOB LAH, Maribor

Glavni trg 2.

MALA NAZNANILA.

Creppe de Chine
In foular svile od 58 Din naprej kakor tudi vsakovrstne druge svile v bogati zalogi po najnižjih cenah pri **J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.**

Važno za vse!

Vsakovrstna popravila šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov, dvokoles in motorjev, emajliranje in poniklanje. Shranjevanje dvokoles in motornih koles brez zimo, vse to nudi in izdeluje mehanična delavnica

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR
Tattenbachova ulica 14.

Elektrotehnična delavnica

PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulturna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kovčki za potovanje,

torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri **Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13.**

I^a gonilne jermene

za mline, žage in tovarne v vsaki širini dobavlja in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni **Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13.**

Tvornica šampiljk

in prodaja v to stroko spadajočih potrebščin

T. Soklič

Maribor, Aleksandrova c. 43.

Produktivna zadruga mizarjskih mojstrov

R. Z. Z. O. Z.

Maribor, Vetrinjska ulica 18.

Mobilije.

Lastna izdelava vseh vrst pohištva od navadne do najfinije izdelave, iz mehkega, trdega, kakor tudi iz eksotičnega lesa, po znatno znižanih cenah, zelo solidno in dobro delo. Eno leto garancije. **Samo pri Produktivni zadrugi mizarjskih mojstrov, Maribor, Vetrinjska ulica 18.**

Enkratna ponudba.

Vsakdo, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za Radlowelt, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od **Hans Günther u. Dr. P. Stuker** in sicer: Radioexperimente, Mk 3.80; Radiotechnisches Lexikon, Mk 3.60; Wo steckt der Fehler? Mk 4.— zastoj. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. in 1 S (šiling) za pošto in zavojnino.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

Prav nič Vas ne stane

ako si ogledate letošnjo bogato zalogo vsevrstnega spomladanskega in letnega manufakturnega blaga pri **tvrdki**

L. ORNIK, Koroška cesta 9

Velika izbira prekrasnih desenov za obleke in plašče pravkar dospele iz največjih angleških in čeških tovarn. Vsled tega so tudi umevne **NAJNIŽJE CENE** kljub plačilnim olajšavam.

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324

Prodajalne v **Stomškovi ulici št. 2** in na **Glavnemu trgu št. 18**

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni tež. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na **zavarovalno znamko D. P.**